

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 18. februar 2010 truffet vedtak i

Sak nr: 77/09 (arkivnr: 200900767-20)

Saken gjelder: Klage fra A på sorenskriver B ved X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Randi Grøndalen
Frode Sulland
Halvor Kjølstad
Wenche Frogn Sellæg

Offentlighet: I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagerens navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak: Sorenskriver B gis kritikk for å ha optrådt i strid med god dommerskikk.

Innledning:

Ved brev av 17. oktober 2009 har advokat C på vegne av A inngitt klage på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt sorenskriver B som ved tre brev av 9. november 2009, 10. desember 2009 og 3. februar 2010, samt i e-post av 10. februar 2010, har kommentert klagen. Klagen er supplert ved tre brev av 16. november 2009, 11. januar 2010 og 8. februar 2010.

Saksfremstilling:

Ved stevning av 30. mars 2009 reiste klager, A, søksmål mot sin tidligere arbeidsgiver. Han gjorde gjeldende at det forelå usaklig og dermed ugyldig oppsigelse, og krevde å få stillingen tilbake. Det ble også fremmet krav om erstatning. Søksmålet ble senere begrenset til kun å gjelde krav om erstatning som følge av usaklig oppsigelse.

Fredag 25. september 2009 avsa X tingrett dom i saken. Tingrettens flertall – sorenskriver B og en av meddommerne – kom til at det forelå saklig grunn for oppsigelsen og frifant klagers tidligere arbeidsgiver.

Lørdag 26. september 2009 ble domsslutningen offentliggjort i media, både i nettutgaven og papirutgaven til Y. Samme dag sendte klagers prosessfullmektig e-post til domstolen med anmodning om rettens kommentar til offentliggjøringen. Dommen ble sendt til prosessfullmektigene som e-post og pr. brev mandag 28. september 2009.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Sorenskriver B har unnlatt å sørge for bekjentgjøring av domsresultatet til partene i forbindelse med at denne informasjonen ble gitt til media. Retten kunne ha besluttet utsatt offentliggjøring av dommen til over helgen. Når dette ikke ble gjort, burde sorenskriver B ha sørget for rutiner som sikret samtidig bekjentgjøring av dommen til partene i en sak som denne hvor media hadde meldt sin interesse.

B hadde ikke behøvd å besvare journalistens forespørsel om domsresultatet i sin fritid. Men da han svarte, utførte B en embetsoppgave med de krav til rutiner og skjønnsom opptreden som følger med. B' ivaretagelse av medias og allmennhetens informasjonsbehov ble således ikke etterfulgt av en ivaretagelse også av partenes informasjonsbehov. Det ligger i dagens medievirkelighet innebygget en ikke ubetydelig risiko for offentliggjøring av innholdet i avgjørelser før parten har fått mulighet til å bli kjent med det. Sorenskriver B burde derfor ha forsøkt å komme i kontakt med partene eller deres prosessfullmektiger via telefon, e-post eller lignende for å unngå at disse fikk kjennskap til domsresultatet gjennom media. Hadde dette blitt forsøkt gjort fra B' side, ville ikke saken ha blitt klaget inn for Tilsynsutvalget. Sorenskriver B hadde da sørget for tilfredsstillende rutiner og vist omtanke overfor partene.

Klagen gjelder videre unnlatt svar på e-post sendt til domstolens postmottak lørdag 26. september 2009, med anmodning om rettens kommentar til bekjentgjøringen av dommen i avisen samme dag. E-posten ble besvart ved at en saksbehandler oversendte en blank e-post med dommen. Den kunnskap sorenskriver B hadde om e-posten, bakgrunnen for at den ble sendt, samt det forhold at den inneholdt en mishagsytring, burde ha medført at e-

posten påkalte hans interesse. Det er lite skjønnsomt at B overlater til en underordnet å besvare e-posten slik som det her ble gjort.

Domstolen burde for øvrig hatt tilfredsstillende postfordelingsrutiner som innebærer at henvendelser fra advokater om konkrete saker hvor svar utbes, går til ansvarlig dommer. Sorenskriver B har som domstolleder et overordnet ansvar for tilfredsstillende rutiner på dette punkt. Det kunne ha vært purret på svar. På grunn av den medgåtte tid anså klager det imidlertid som mer naturlig å bringe saken inn for Tilsynsutvalget. B' redegjørelse til Tilsynsutvalget etter 42 dager representerer uansett ingen rettidig besvarelse av e-posten.

Innklagede – sorenskriver B – har i hovedsak vist til følgende:

Retten hadde opprinnelig avtalt domskonferanse og domsavsigelse i rettens egne lokaler på Z fredag 25. september 2009. Som følge av et kabelbrudd måtte domsavsigelsen flyttes til Ø tingretts lokaler i T. Avgjørelsen ble ikke sendt ut verken til prosessfullmektigene eller til media fredag 25. september fordi denne oversendelsen rutinemessig foretas av saksbehandler ved domstolen. På grunn av forsinkelsen og de tekniske problemene kunne dette tidligst skje mandag 28. september 2009.

Etter en telefonisk henvendelse i hjemmet fra en journalist om kvelden fredag 25. september, informerte sorenskriver B om domsresultatet og at dommen ble avsagt under dissens. Øvrige opplysninger i presseoppslaget lørdag 26. september antas å bygge på journalistens kjennskap til saken.

Rettstilstanden som offentlighetsprinsippet i rettspleien etablerer medfører at sorenskriver B ikke kunne nekte journalisten å få opplyst domsresultatet når han bad om det. Utgangspunktet er at rettsavgjørelser er offentlige straks de er avsagt. Dersom media rutinemessig skulle nektes tilgang til avgjørelsen før den ble forkynt for partene, ville dette være klart i strid med domstoloven. I aktuelle sak ble det ikke truffet beslutning om forbud mot offentlig gjengivelse i påvente av forkynnelse, jf domstoloven § 130 tredje ledd. Dette er en rettslig avgjørelse som Tilsynsutvalget ikke kan overprøve.

Sorenskriver B kunne etter dette ikke holde domsresultatet tilbake overfor journalisten da han ble forespurt om dette. Subsidiært gjøres gjeldende at dersom B' forståelse av rettstilstanden er uriktig, er forholdet så unnskyldelig at det ikke kan gi grunnlag for disiplinærtiltak.

Det var videre kjent for sorenskriver B at klagers prosessfullmektig hadde sendt en e-post til domstolen i anledning offentliggjøringen av domsresultatet i pressen. Slik saksbehandleren redegjorde for e-posten, oppfattet B at den inneholdt en mishagsytring i en noe ironisk tone, uten at den hadde et innhold som tilsa at den påkalte et svar fra domstolen utover en oversendelse av dommen. Årsaken til den manglende besvarelsen av e-posten ligger derfor i en feil fra saksbehandlers side.

Det foreligger ingen systemsvikt ved domstolen. Det er ikke et krav om at domstolene skal ha et rutinesystem som innebærer at alle henvendelser fra advokater i konkrete saker skal gå til ansvarlig dommer. Aktører utsatt for manglende svar fra en domstol, må dessuten forutsettes å rette en purring til domstolen før saken bringes inn for et disiplinærorgan.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd.

Bekjentgjøring av domsresultat til media

Domsresultatet ble publisert i media etter opplysninger gitt til journalist i Y av sorenskriver B' pr. telefon om kvelden fredag 25. september 2009, etter at domsavsigelsen fant sted tidligere samme dag. Dommen ble sendt partene ved deres prosessfullmektiger pr. e-post og pr. brev mandag 28. september 2009.

Det følger av domstoloven § 124 første ledd at rettsavgjørelser er offentlige fra det tidspunkt avgjørelsen er truffet. Dette gjelder likevel ikke dersom retten har truffet bestemmelse om utsatt offentliggjøring i påvente av forkynning for partene, jf domstoloven § 130 andre ledd.

Beslutning om utsatt offentliggjøring ble ikke truffet av X tingrett i nærværende sak. Denne avgjørelsen kan Tilsynsutvalget ikke overprøve, jf domstoloven § 236 fjerde ledd.

Tilsynsutvalget kan imidlertid prøve hvorvidt domstolens rutiner for offentliggjøring av dommer er tilfredsstillende. Utvalget kan også vurdere behandlingen av den konkrete sak.

Hensynet til partene tilsier at de gjøres kjent med dommen senest samtidig som den gjøres kjent for media når beslutning om utsatt offentliggjøring i påvente av forkynning ikke er truffet. Ansvar for tilfredsstillende rutiner på dette punkt påhviler sorenskriver B som domstolens leder.

Det fremgår av sorenskriver B' redegjørelse til utvalget at vanlig prosedyre i domstolen ved offentliggjøring av dommer er at avgjørelsen sendes ut samtidig til partenes prosessfullmektiger og til media pr. e-post. Dette gjøres rutinemessig av saksbehandler. Tilsynsutvalget finner at denne prosedyren langt på vei må anses som tilfredsstillende, men bemerker at domstolen i størst mulig grad bør sikre at partene får kjennskap til domsresultatet før det gjøres offentlig kjent.

I nærværende sak ble domsslutningen opplyst til en journalist om kvelden fredag 25. september 2009, uten at det ble gitt beskjed om domsresultatet til partenes prosessfullmektiger. Dommen ble sendt ut til partene og gjort tilgjengelig i sin helhet for media mandag 28. september 2009. Domstolens rutiner for offentliggjøring av dommer ble således ikke fulgt i nærværende sak.

Tilsynsutvalget viser imidlertid til at domsavsigelsen i saken fikk et ekstraordinært forløp på grunn av tekniske problemer som hindret ferdigstilling av dommen i X tingretts lokaler på Z. Domsavsigelsen ble derfor flyttet til Ø tingrett i T.

Sorenskriver B har i brev av 9. november 2009 opplyst at det hadde vært mulig å sende dommen på e-post fra Ø tingrett da den var avsagt. Utvalget vil peke på at sorenskriver B i den foreliggende situasjon dessuten kunne ha benyttet telefaks, eller han kunne gjort partenes prosessfullmektiger kjent med domsresultatet over telefon.

Sorenskriver B var kjent med at saken var gjenstand for medieinteresse, at saken var av følsom karakter, og at utfallet derfor var av offentlig interesse. B var videre klar over at han ville være forpliktet til å opplyse domsresultatet ved eventuelle henvendelser fra media.

Tilsynsutvalget finner at sorenskriver B, da han besvarte henvendelsen fra journalisten i Y fredag kveld, i hvert fall på det tidspunkt burde ha gjort det han kunne for at domsresultatet også ble gjort kjent for partene. Ved å ikke forholde seg slik, med den følge at partene ble kjent med domsresultatet i avisen den påfølgende dag, finner Tilsynsutvalget at sorenskriver B har opptrådt i strid med normene for god dommerskikk, og at det er grunnlag for disiplinærtiltak i form av kritikk, jf domstoloven § 236.

Unnlatt svar fra domstolen på e-post innen rimelig tid

Klagen gjelder videre domstolens og sorenskriver B' manglende svar på e-post fra klagers prosessfullmektig sendt lørdag 26. september 2009. I e-posten ble det bedt om rettens kommentar til publiseringen av dommen i media. Slik kommentar ble først gitt ved sorenskriver B' redegjørelse til Tilsynsutvalget av 9. november 2009. Klager har anført at domstolens rutiner ved besvarelse av e-post er mangelfulle.

Sorenskriver B har i sin redegjørelse til Tilsynsutvalget pekt på at manglende svar på e-posten ikke skyldes rutinesvikt ved domstolen, men en feil fra saksbehandlers side. Det anføres at den kjennskap B fikk til e-posten gjennom en samtale med den aktuelle saksbehandler, ikke påkalte oppmerksomhet fra hans side ut over å be saksbehandler besvare henvendelsen ved å oversende dommen pr. e-post.

Tilsynsutvalget bemerker at det ikke foreligger forhold som gir grunnlag for klagers påstand om mangelfulle postfordelingsrutiner ved domstolen. Utvalget bemerker imidlertid at sorenskriver B i dette konkrete tilfellet skulle ha gjort seg kjent med e-posten og besvart denne. Utvalget finner imidlertid at dette forholdet i seg selv ikke er så alvorlig at det gir grunnlag for kritikk.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Sorenskriver B gis kritikk for å ha opptrådt i strid med god dommerskikk.